

Mahnalan Ympäristökoulun koulukohtainen opiskeluhoitosuunnitelma

Käsittely	§	Pvm:	Rehtorin allekirjoitus:
	Koulun henkilöstö		
	Oppilaat		
	Huoltajat		
	Arviointi (veso)		
Allekirjoitukset	Hyväksyminen ____ . ____ .20 § ____ _____ Kimmo Levänen Sivistysjohtaja		

Sisällysluettelo

1. Opiskeluhuollon kokonaistarve ja käytettävissä olevat opiskeluhoitopalvelut.....	4
1.1 Kouluterveydenhuoltopalvelut.....	4
1.2 Koulupsykologi- ja koulukuraattoripalvelut sekä psykiatrinen sairaanhoitaja	5
1.3 Yhteisöllinen opiskeluhoitoryhmä.....	7
1.4 Yksilökohtainen monialainen opiskeluhoito	7
1.5 Opiskeluhoitopalveluiden toiminnan seuranta ja arviointi.....	8
2. Yhteisöllinen opiskeluhoito ja sen toimintatavat	8
2.1 Yhteistyö koulun ulkopuolisten lasten ja nuorten hyvinvointia edistävien tahojen kanssa yhteisöllisen opiskeluhoollon kehittämisessä.....	10
2.2 Yhteistyö oppilaan ohjauksessa ja koulutuksen siirtymävaiheissa	10
2.3 Yhteistyö ja käytänteet kouluympäristön terveellisyden ja turvallisuuden sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin tarkastuksissa	11
2.4 Yhteistyö terveysneuvonnan ja terveystiedon opetuksen välillä	11
2.5 Järjestyssäännöt.....	12
2.6 Poissaolojen seuraaminen, niistä ilmoittaminen ja niihin puuttuminen.....	12
2.7 Tapaturmien ehkäiseminen sekä ensiavun järjestäminen ja hoitoonohjaus.....	14
2.8 Tupakkatuotteiden, alkoholin ja muiden päihteiden käytön ehkäiseminen ja käyttöön puuttuminen.....	14
2.9 Koulukuljetusten odotusaikoja ja turvallisuutta koskevat ohjeet	15
2.10 Suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä	15
2.11 Toiminta äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa	15
3. Yksilökohtaisen opiskeluhoollon järjestäminen	16
3.1 Kouluterveydenhuoltopalvelut	16
3.2 Kuraattori- ja psykologipalvelut	17
3.3 Yksilökohtaisen opiskeluhoollon järjestäminen sekä muu yhteistyö lapsen ja nuoren kehityksen, hyvinvoinnin ja oppimisen seuraamiseksi ja edistämiseksi sekä yksilöllisen tuen toteuttamiseksi.....	18
3.4 Yhteistyö kouluterveydenhuollon laajoissa terveystarkastuksissa	18
3.5 Oppilaan sairauden vaatiman hoidon, erityisruokavalion tai lääkityksen järjestäminen koulussa	19
3.6 Yhteistyö tehostetun ja erityisen tuen yhteydessä	19
3.7 Yhteistyö sairaalaopetuksen yhteydessä.....	20
3.8 Opiskeluhoollon tuki kurinpitoviranomaisten tai opetukseen osallistumisen epäämisen yhteydessä	20

3.9 Asiantuntijaryhmän kokoaminen ja suostumuksen hankkiminen sekä ryhmän yhtenäiset menettelytavat yksittäistä oppilasta koskevan asian käsittelyssä	21
3.10 Opiskeluhoitokertomusten laatiminen ja säilytys.....	21
3.11 Yhteistyö koulun ulkopuolisten palvelujen ja yhteistyökumppaneiden kanssa kuten nuorisotoimi, lastensuojelu, erikoissairaanhoido ja poliisi	22
3.12 Kotiopetus	23
3.13 Erikoissairaanhoidossa olevan oppilaan opetus	23
4. Opiskeluhoollon yhteistyön järjestäminen oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa.....	23
4.1 Oppilaan ja huoltajan osallisuus yhteisöllisen ja yksilökohtaisen opiskeluhoollon suunnittelussa, toteuttamisessa ja arvioinnissa	24
4.2 Yhteisöllisen ja yksilökohtaisen opiskeluhoollon periaatteista ja menettelytavoista tiedottaminen oppilaille, huoltajille ja yhteistyötahoille	24
5. Opiskeluhoollosuunnitelman toteuttaminen ja seuraaminen.....	25

LIITTEET:

- 1 MYK:n järjestyssäännöt
- 2 MYK:n kestävän kehityksen ohjeistus (Oppilaskunta/Vihreä lippu – raati)
- 3 Hämeenkyrön koulujen ohjeistus poissaolojen ehkäisemiseen, seuraamiseen ja poissaoloista ilmoittamiseen
- 4 MYK:n kaavio suunnitelmasta kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ehkäisemiseksi ja puuttumiseksi
- 5 Opiskeluhoitokertomus
- 6 Sairaalaopetuksen konsultaatio koulunkäynnin tukena

MAHNALAN YMPÄRISTÖKOULUN KOULUKOHTAINEN OPISKELU- HUOLTOSUUNNITELMA

Opiskeluhuollon monialaista työtä linjataan Hämeenkyrön kunnan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman opiskeluhoitoa koskevassa osassa sekä opiskeluhoollon ohjausryhmässä. Kuntakohtaiset esi- ja perusopetus suunnitelmat sekä Hämeenkyrön iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelma toimivat suoraan pohjana *Mahnalan Ympäristökoulun* yksikkökohtaiselle opiskeluhoitosuunnitelmalle.

Tämä suunnitelma on laadittu, ja sen kehittäminen jatkuu edelleen, yhteistyössä koulun henkilöstön, oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa sekä yhteistyössä opiskeluhoollon toimijoiden kanssa sekä useamman koulun kesken.

1. Opiskeluhoollon kokonaistarve ja käytettävissä olevat opiskeluhoitopalvelut

Mahnalan Ympäristökoulun (MYK) opiskeluhoollon kokonaistarve tarkentuu lukuvuoden aikana. Arviota voidaan tarpeiden muuttuessa tarkistaa. Käytettävissä olevan opiskeluhoitopalvelun määrä suunnitelmaa laadittaessa on seuraava:

1.1 Kouluterveydenhuoltopalvelut

Kouluterveydenhuolto on peruskoululaisten ja heidän perheidensä ennaltaehkäisevää, lakisääteistä ja maksutonta perusterveydenhuollon palvelua. Kouluterveydenhuolto perustuu Terveidenhuoltolaikiin (1326/2010) sekä Oppilas- ja opiskeluhoitolaikiin (1287/2013). Kouluterveydenhuolto on osa opiskeluhoollon palveluita.

Kouluterveydenhuolto toteutuu pääosin koulupäivien aikana koululla tai sen välittömässä läheisyydessä. Kouluterveydenhuollon työntekijöillä on salassapito- ja vaitiolovelvollisuus. Oppilaitoksen sijaintikunta vastaa kouluterveydenhuollon järjestämisestä. Esiopetuksen osalta terveydenhoitopalvelut järjestetään ikäryhmille neuvolapalveluina.

Kouluterveydenhuollon palveluihin sisältyvät

1. Oppilaan terveen kasvun ja kehityksen, terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen ja sairauksien ennaltaehkäisy
2. Vanhempien ja huoltajien kasvatustyön tukeminen
3. Oppilaan erityisen tuen tai tutkimusten tarpeen varhainen tunnistaminen, jatkotutkimuksiin ja hoitoon ohjaaminen, oppilaan terveydentilan toteamiseksi tarvittavat erikoistutkimukset
4. Pitkäaikaisesti sairaan lapsen omahoidon tukeminen yhteistyössä muun opiskeluhoollon kanssa
5. Kouluyhteisön ja -ympäristön terveellisyys, turvallisuuden ja hyvinvoinnin edistäminen ja seuranta
6. Suun terveydenhuolto
7. Moniammatillinen yhteistyö

Terveydenhoitaja työskentelee Mahnalan koululla kolmena päivänä viikossa. Koululääkäri ottaa vastaan Hämeenkyrön neuvolassa yhtenä päivänä viikossa. Ajanvaraus koululääkärille tapahtuu kouluterveydenhoitajan kautta.

Terveydenhoitajalla on koululla avoin vastaanotto sovittuna ajankohtana, jolloin oppilas voi tulla vastaanotolle ilman ajanvarausta keskustelemaan oireistaan ja mieltä askarruttavista asioista. Koulu-tapaturmat pyritään hoitamaan heti.

Oppilaiden terveystarkastukset toteutetaan joka vuosiluokalla. Ykkös- ja viitosluokkalaisille tehdään ns. laaja terveystarkastus, mihin sisältyy myös lääkärin tarkastus. Laajoihin terveystarkastuksiin kutsutaan aina vanhemmat mukaan. Lisäkäynneillä perehdytään selvittelyä vaativiin asioihin sekä seurataan oppilaan terveys- ja hyvinvointitilannetta, kasvua ja kehitystä tai perheen tilannetta terveystarkastusten välillä.

Kansallisen rokotusohjelman mukainen rokotustoiminta sisältyy kouluterveydenhoitajan työhön. Oppilaille annetaan ohjelman mukaisesti rokotukset.

Koulun yhteisölliseen sekä yksilölliseen opiskeluhoultotyöhön osallistutaan oppilaiden koulunkäynnin ja hyvinvoinnin edistämiseksi. Yhteistyötä tehdään perheiden, opettajien, koulukuraattorin ja -psykologien ja psykiatrisen sairaanhoitajan kanssa.

Kouluympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden sekä yhteisön hyvinvoinnin tarkastamiseen osallistutaan monialaisessa yhteistyössä joka kolmas vuosi. Tarkastuksessa todettujen puutteiden korjaamista seurataan vuosittain.

Suun terveystarkastukset hammaslääkärillä tehdään alakoulussa 1. ja 5. luokkalaisille sekä oikomis-hammaslääkärin arvio 3. luokalla. Suuhygienistille tai hammaslääkärille voi varata tarvittaessa myös itse ajan, jos lapsen hammasterveydestä on kotona huolta.

1.2 Koulupsykologi- ja koulukuraattoripalvelut sekä psykiatrinen sairaanhoitaja

Hämeenkyrön kunnassa on koulupsykologi, kuraattori ja psykiatrinen sairaanhoitaja. Alakouluja on Hämeenkyrössä neljä ja yläkouluja yksi. Kunnassa on yksi lukio. Psykologi ja kuraattorit kiertävät kaikilla kouluilla tarpeen mukaan ja ovat mukana koulujen yhteisöllisissä opiskeluhoultotyöryhmissä. Alakouluilla on aloittanut oma koulukuraattori 18.2.2019.

Koulupsykologi- ja kuraattoripalveluilla tarkoitetaan opiskeluhoollon psykologin ja kuraattorin antamaa opiskelun ja koulunkäynnin tukea ja ohjausta, joilla:

1) edistetään koulu- ja opiskeluyhteisön hyvinvointia sekä yhteistyötä opiskelijoiden perheiden ja muiden läheisten kanssa;

2) tuetaan opiskelijoiden oppimista ja hyvinvointia sekä sosiaalisia ja psyykkisiä valmiuksia. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 2013, 7§.)

Opiskelijalle on järjestettävä mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti opiskeluhuollon psykologin tai kuraattorin kanssa viimeistään seitsemäntenä oppilaitoksen työpäivänä sen jälkeen, kun opiskelija on tätä pyytänyt. Kiireellisessä tapauksessa mahdollisuus keskusteluun on järjestettävä samana tai seuraavana työpäivänä.

Mahdollisuus henkilökohtaiseen keskusteluun on järjestettävä opiskelijalle myös opiskelijan huoltajan tai muun henkilön yhteydenoton perusteella, jollei kyseessä ole yhteydenottajan neuvonta ja ohjaus tai jos keskustelun järjestäminen on muusta syystä ilmeisen tarpeetonta.

Opiskeluhuollon psykologin tai kuraattorin arvion perusteella opiskelijalla on oikeus saada riittävä tuki ja ohjaus hänen opiskeluunsa ja kehitykseensä liittyvien vaikeuksien ehkäisemiseksi ja poistamiseksi. Tarvittaessa opiskelija on ohjattava saamaan muita opiskeluhuollon palveluja sekä muuta erityisen tuen tarpeessa olevia lapsia ja nuoria tukevaa toimintaa. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 2013, 15§.)

Koulukuraattori

Koulukuraattorin työn tavoitteena on tukea ja auttaa oppilasta erilaisissa ongelmatilanteissa, sekä edistää oppilaan sosiaalista hyvinvointia ja kehitystä. Kuraattorin työ koostuu oppilastapaamisista, luokkien kanssa työskentelystä ja yhteistyöstä perheiden kanssa. Koulukuraattori voi olla tukena esimerkiksi koulunkäyntihaasteissa, kaverisuhdeasioissa tai erilaisissa perhetilanteissa.

Kuraattori toimii yhteistyössä oppilaiden, perheiden, opettajien, koulun terveydenhoitajan, psykiatrisen sairaanhoitajan, koulupsykologin sekä muiden toimijoiden ja viranomaisten kanssa.

Kuraattoripalvelut ovat luottamuksellisia ja vapaaehtoisia. Ajan kuraattorille voi varata Wilma-viestillä, puhelimitse tai sähköpostilla.

Koulukuraattori on tavattavissa pääsääntöisesti:

Maanantai ja tiistai - Kyröskosken koulu

Keskiviikko - Mahnalan Ympäristökoulu

Torstai - Heinijärven koulu

Perjantai - Kirkonkylän koulu

Koulukuraattori Saija Lehtonen, puh 044 486 0556, saija.lehtonen@pirha.fi

Koulupsykologi

Koulupsykologin työhön Hämeenkyrössä kuuluu oppimisedellytysten arviointi ja oppilasryhmien pulmatilanteisiin puuttuminen. Psykologilta saa keskusteluapua lievissä tunne-elämän vaikeuksissa ja elämän kriisitilanteissa. Koulupsykologi osallistuu opiskeluhoitotyöhön oppilaan hyväksi sekä tukee vanhempia koulunkäyntiin liittyvissä kysymyksissä. Koulupsykologi on mukana koulujen kriisityön suunnittelussa ja toteuttamisessa sekä ennaltaehkäisevässä ja korjaavassa työssä. Mahnalan ympäristökoululla koulupsykologi on pääsääntöisesti maanantaisin.

Koulupsykologi Henni Kukkonen, puh 041 730 6868, henni.kukkonen@pirha.fi

Psykiatrinen sairaanhoitaja

Psykiatrinen sairaanhoitaja työskentelee kouluilla ja tapaa lapsia ja nuoria (7–18-vuotiaita) pääsääntöisesti koulupäivän aikana. Tavoitteena on tarjota psyykkiseen ja sosiaaliseen hyvinvointiin tukea ja apua, sekä mahdollisesti arvioida jatkohoidon tarvetta.

Yhteydenoton aiheina voivat olla esim. mielialaoireilu, ahdistuneisuus tai perheen kriisitilanne. Pääasiassa psykiatriselle sairaanhoitajalle ohjaututaan kouluterveydenhoitajan tai koulukuraattorin kautta. Yhteyttä voi ottaa myös oppilas itse, vanhemmat tai lapsen kanssa työskentelevät tahot. Psykiatrinen sairaanhoitaja tekee yhteistyötä erityisesti opiskeluhuollon toimijoiden ja muiden mahdollisten tahojen kanssa.

Tapaamiset psykiatrisen hoitajan kanssa ovat luottamuksellisia ja perustuvat vapaaehtoisuuteen.

Yhteyttä psykiatriseen sairaanhoitajaan voi ottaa Wilma-viestillä, puhelimitse tai sähköpostilla. Psykiatrinen sairaanhoitaja on tavattavissa Mahnalan Ympäristökoululla pääsääntöisesti tiistaisin ja torstaisin.

Lasten ja nuorten psykiatrinen sairaanhoitaja

Sanna Heinola, puh. [040 133 1318](tel:0401331318), sanna.heinola@pirha.fi

Koulupsykologi, kuraattori, psykiatrinen sairaanhoitaja ja kouluterveydenhoitaja muodostavat yhdessä Hyvinvointitiimin, joka auttaa, ohjaa ja konsultoi koulujen henkilöstöä. Hyvinvointitiimin päivät ilmoitetaan henkilöstölle Wilman kautta.

1.3 Yhteisöllinen opiskeluhoitoryhmä

Opiskeluhoitoryhmä vastaa Mahnalan Ympäristökoulun yhteisöllisen opiskeluhuollon toteuttamisesta. Opiskeluhoitoryhmä kokoontuu vähintään kaksi kertaa lukuvuodessa. Kokoontumisia järjestetään tarpeen mukaan myös suppeammalla kokoonpanolla.

1.4 Yksilöllinen monialainen opiskeluhoolto

Asiantuntijaryhmä kootaan yksittäisen oppilaan tai oppilasryhmän tuen tarpeen selvittämiseksi ja opiskeluhuollon palvelujen järjestämiseksi tarpeen ja suostumuksen mukaan.

1.5 Opiskeluhoitopalveluiden toiminnan seuranta ja arviointi

Opiskeluhoitoa kehitetään toiminnan arvioinnin kautta. Seurannalla varmistetaan, että työn- ja vastuunjako eri toimijoiden kesken on selkeä. Opiskeluhoitotyö suunnitellaan aina siten, että se tukee koulun muuta hyvinvointia edistävää toimintaa.

2. Yhteisöllinen opiskeluhoito ja sen toimintatavat

Opiskeluhoito on tärkeä osa koulun toimintakulttuuria. Yhteisöllisessä opiskeluhoitotyössä seurataan, arvioidaan ja kehitetään koulu yhteisön ja oppilasryhmien hyvinvointia. Lisäksi huolehditaan kouluympäristön terveellisyydestä, turvallisuudesta ja esteettömyydestä. (Oppilas- ja opiskelija-huoltolaki 2013, 4 §.) Yhteisöllisten toimintatapojen kehittämisessä tehdään yhteistyötä oppilaiden, huoltajien sekä muiden lasten ja nuorten hyvinvointia edistävien viranomaisten ja toimijoiden kanssa.

Ohjausryhmän (OH -ryhmä) keskeinen tehtävä Mahnalan Ympäristökoulussa on

- yhteisön hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistäminen
- koulu yhteisön hyvinvointiin tähtäävien toimintamallien ja turvallisuus- ja kriisisuunnitelmien käsittely
- muun yhteisöllisen opiskeluhoillon toteuttaminen ja kehittäminen
- koulun opiskeluhoillon suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista vastaaminen.

Ryhmän kokoonpano on monialainen. OH -ryhmä on osin yhtenevä Hämeenkyrön kunnan Hyvinvointiohjelman työryhmän kanssa. Tällä varmistetaan yhteys suunnitelmien välillä. Myös iltapäivätoiminta on luonteva osa koulun toimintaa.

Mahnalan Ympäristökoulun OH -ryhmä kokoontuu vähintään 2 kertaa lukuvuodessa, tarvittaessa useammin. Yksikkökohtaista opiskeluhoitoryhmää johtaa koulun rehtori tai rehtorin nimeämä henkilö. Rehtori vastaa ryhmän kokoon kutumisesta ja aikataulusta.

Mahnalan Ympäristökoulun opiskeluhoitoryhmään kuuluvat rehtorin ja/tai rehtorin nimeämän henkilön lisäksi:

- erityisopettaja
- terveydenhoitaja
- koulukuraattori
- koulupsykologi
- oppilaskunnan edustus (vastuuopettaja, mahdollisesti oppilasjäsen)
- tarvittaessa muita yhteistyötahoja ja asiantuntijoita (esim. ruokapalvelut, kiinteistöhuolto)
- vanhempainyhdistys Mahla ry:n edustaja

Tavoitteena on, että myös mahdollisimman moni koulun kasvatus- ja opetushenkilökunnasta pääsee osallistumaan opiskeluhuoltoryhmän kokoontumisiin.

Oppilaiden ja huoltajien osallisuus ja kuulluksi tuleminen on yhteisöllisessä opiskeluhuollossa tärkeää ja hyvinvointia vahvistavaa. Se luo kouluyhteisössä edellytyksiä yhteenkuuluvuudelle, huolenpidolle ja avoimelle vuorovaikutukselle. Osallisuutta lisäävät toimintatavat edesauttavat myös ongelmien ennalta ehkäisyä, niiden varhaista tunnistamista ja tarvittavan tuen järjestämistä.

Oppilaalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön (PoL 2013, 47a §.) Siihen kuuluu fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen turvallisuus. Opetuksen järjestämisen lähtökohtana on oppilaiden ja henkilökunnan turvallisuuden varmistaminen kaikissa tilanteissa. Rauhallinen ilmapiiri edistää työrauhaa. Koulun järjestyssäännöt lisäävät kouluyhteisön turvallisuutta, viihtyisyyttä ja sisäistä järjestystä (PoL 2013, 29 §.)

Mahnalan Ympäristökoulun kunkin lukuvuoden kehittämiskohteet määritellään Lukuvuosisuunnitelmassa. Näiden pohjalta yhteisöllisen opiskeluhuoltoryhmän lukuvuoden ensimmäisessä kokouksessa asetetaan kehittämiskohteet hyvinvoinnin edistämiseksi kuluvalle lukuvuodelle.

Oppilaiden kokemukset omasta hyvinvoinnistaan ja luokan tilanteesta kartoitetaan. Huoltajia kuullaan mm. vanhempainilloissa ja –varteissa. Havaintojen ja kyselyjen perusteella voidaan koko kouluun tai yksittäiseen luokkaan kohdentaa hyvinvointia ja turvallisuutta tukevia yhteisöllisiä toimintamalleja.

Valtakunnallisia terveyden- ja hyvinvoinnin mittauksia tehdään ja tuloksia seurataan säännöllisesti (esim. MOVE, THL:n kouluterveyskysely ja TEAviisari).

Opiskeluhuoltoryhmä käsittelee kouluyhteisön hyvinvointiin tähtäävät toimintamallit kuten suunnitelman oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusamiselta ja häirinnältä (turvallisuussuunnitelma) sekä kriisisuunnitelman. Opiskeluhuoltoryhmä voi myös suunnitella erilaisia kyselyjä, koulun toimintakulttuurin kehittämiseen tähtäviä toimenpiteitä tai teemapäiviä.

Mahnalan Ympäristökoulun toimintatapoja kouluyhteisön hyvinvoinnin edistämiseksi:

- kummioppilastoiminta, joka alkaa esikoululaisten ja viidesluokkalaisten kesken vuosittain
- oppilaskuntatoiminta: mm. Vihreä lippu –raati ja yhteisöllinen välituntitoiminta
- koulun ja yhteistyötahojen järjestämät kerhot
- vanhempainillat ja vanhempainyhdistys Mahla ry:n kanssa toteutettava yhteistyö
- leirikoulutoiminta
- ympäristökasvatuksen toimintamallit, mm. sosiaalinen kestävyys ja yhteisöllisyys
- yhteistyö varhaiskasvatuksen, esiopetuksen (Sasin päiväkotinä) ja yläkoulun (6.lk.) kanssa

2.1 Yhteistyö koulun ulkopuolisten lasten ja nuorten hyvinvointia edistävien tahojen kanssa yhteisöllisen opiskeluhoollon kehittämisessä

Toimintatapojen kehittämisessä tehdään yhteistyötä muiden kunnan lasten ja nuorten hyvinvointia edistävien viranomaisten ja toimijoiden kanssa, mm.

- kouluterveydenhuolto
- koulukuraattori- ja psykologipalvelut
- lastensuojelu
- perhetyö ja -ohjaus
- perheneuvola
- hyvinvointipalvelut (kulttuuri, kirjasto, liikunta, nuoriso)
- vanhempainyhdistys Mahla ry.
- koulupoliisi
- pelastuslaitos
- kolmas sektori
- muut hyvinvointia edistävät tahot

2.2 Yhteistyö oppilaan ohjauksessa ja koulutuksen siirtymävaiheissa

Opiskeluhoollon tavoitteet, tehtävät ja toteuttamisen periaatteet muodostavat esiopetuksesta toisen asteen koulutukseen ulottuvan jatkumon. Eri koulutusasteiden vuorovaikutus ja yhteistyö on tärkeää, yhtenäiset käytännöt tukevat eri kehitysvaiheissa oppilaan terveyttä, hyvinvointia ja oppimista.

Opiskeluhoollon yhteistyö varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja perusopetuksen yläkoulutahon kanssa erityisesti siirtymävaiheissa:

- Lähettävä taho on vastuussa tiedon siirtämisestä vastaanottavalle taholle.
- Esiopetukseen, ala- ja yläkouluun tutustuminen.
- Opetushenkilöstön konsultaatio tarvittaessa.
- Tietoja siirretään yhteistyössä oppilaan ja huoltajan kanssa.

Yhteistyön ja luottamuksen turvaamiseksi pyritään aina ensisijaisesti hankkimaan oppilaan tai tarvittaessa huoltajan suostumus salassa pidettävän tiedon luovuttamiseen. Tarpeellisten salassa pidettävien tietojen siirto edellyttää oppilaan tai tarvittaessa huoltajan (esiopetuksessa aina huoltajan) suostumusta. Yksilökohtaisen opiskeluhoollon toteuttamisen kannalta välttämättömät tiedot siirretään kuitenkin viipymättä salassapidon estämättä sekä samalle että toiselle esi- tai perusopetuksen järjestäjälle.

2.3 Yhteistyö ja käytänteet kouluympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden sekä kouluyhteisön hyvinvoinnin tarkastuksissa

Opiskeluhoitoryhmä suunnittelee, kehittää ja arvioi tekijöitä, jotka vaikuttavat kouluyhteisöön ja ympäristön terveellisyteen, turvallisuuteen ja hyvinvointiin yhdessä eri alojen asiantuntijoiden kanssa, esim. koulu- ja työterveydenhuolto, kouluruokailu, poliisi, pelastuslaitos, ympäristöviranomaiset.

Oppilaalla on oikeus turvallisiin oppimisympäristöihin (fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen turvallisuus). Lähtökohtana on oppilaiden ja henkilökunnan turvallisuuden varmistaminen kaikissa tilanteissa. Kouluyhteisön ja -ympäristön on suojattava terveyttä.

Tavoitteena on:

- hyvät opiskelu- ja työolosuhteet
- koko kouluyhteisön hyvinvointi
- tuloksellinen oppiminen

Koulurakennuksesta sekä opetustiloista ja -välineistä huolehditaan ympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden ylläpitämiseksi. Tieto fyysisen ympäristön terveellisyydestä ja turvallisuudesta päivitetään säännöllisesti. Ympäristöterveydenhuollon tarkastukset pyydetään tarvittaessa.

Yhteistyötä tehdään tarpeen mukaan kouluterveydenhuollon, terveystarkastajan, ympäristöterveys- huollon, henkilöstön työterveyshuollon, työsuojeluhenkilöstön ja muiden tarvittavien asiantuntijoiden kanssa.

Mahnalan Ympäristökoulussa suoritetaan säännöllisesti terveydenhuollon tarkastukset sekä tilojen terveys- ja palotarkastukset. Tilojen tarkastuksista laaditaan raportti ja todetuista puutteista ja niiden korjaamisesta laaditaan suunnitelma. Pelastus- ja turvallisuus- ja kriisisuunnitelmat, jotka muodostavat yhdessä ns. Turvallisuuskansion, jota päivitetään.

2.4 Yhteistyö terveysneuvonnan ja terveystiedon opetuksen välillä

Kouluterveydenhuollon työntekijät osallistuvat oppilaan terveyden edistämiseen ja terveystiedon vahvistamiseen yhteistyössä opetushenkilöstön ja opiskeluhoollon asiantuntijoiden kanssa. Terveystiedon opetusta voidaan toteuttaa yhteistyössä kouluterveydenhuollon ja muun opiskeluhoollon henkilöstön kanssa, alakoululla osana eri oppiaineiden opetusta (esim. liikunta ja yhteiskuntaoppi). Kouluterveydenhoitaja voi osallistua opettajan tukena terveystiedon opetukseen.

Kouluterveydenhuollon terveystarkastukset ovat osa koulun terveystiedon opetusta. Kouluterveydenhuollossa toteutetaan lapsen kehitystason mukaisesti terveysneuvontaa ja -ohjausta. Yksilö- ja ryhmäneuvonnassa painotetaan kansanterveyden kannalta keskeisiä aiheita, ja tekijöitä, joita esimerkiksi kouluterveyskysely nostaa esiin. Näitä ovat: mielenterveys, seksuaalisuus, tartuntataudit,

väkivalta ja koulukiusaaminen, tapaturmien ehkäisy ja turvallisuus, ravitsemus, painon hallinta, tupakoinnin, päihteiden ja huumausaineiden käytön ehkäisy ja lopettaminen, uni ja lepo, hygienia, suun terveys, liikunnallinen elämäntapa sekä tietokonepelit, tv-viihde ja viihde-elektronikka. Yksilö- ja ryhmäneuvontaa toteutetaan suunnitelmallisesti ja koululaisen kehitykselliset tarpeet huomioiden kohdennettuna koululaisille ja heidän huoltajilleen.

Vuosiluokilla 5. ja 8. toteutetaan ns. MOVE-mittaus! oppilaiden fyysisen toimintakyvyn selvittämiseksi. MOVE-järjestelmän tavoitteena on auttaa ensisijaisesti oppilasta ja hänen perhettään ymmärtämään fyysisen toimintakyvyn yhteydet oppilaan terveyteen, päivittäiseen hyvinvointiin, jaksamiseen ja opiskeluun.

2.5 Järjestyssäännöt

Rauhallinen ilmapiiri edistää työrauhaa, tähän pyritään mm. järjestyssääntöjen ja yhteisesti sovittujen välituntisääntöjen kautta. Myös Mahnalan Ympäristökoulun ympäristökasvatuksen opetussuunnitelman kestävä kehityksen ohjeistus tukee tätä.

Järjestyssäännöt lisäävät koulu yhteisön turvallisuutta, viihtyvyyttä ja sisäistä järjestystä. Järjestyssäännöt laaditaan yhdessä oppilaskunnan kanssa. Ne päivitetään vuosittain ja liitetään koulun luku- vuosisuunnitelmaan. Järjestyssäännöt vahvistetaan lukuvuosisuunnitelman hyväksymisen yhteydessä.

Liite 1: MYK:n järjestyssäännöt

Liite 2: MYK:n kestävä kehityksen ohjeistus (Oppilaskunta/Vihreä lippu – raati)

2.6 Poissaolojen seuraaminen, niistä ilmoittaminen ja niihin puuttuminen

Oppilaan huoltajan tulee ilmoittaa oppilaan poissaolon syy luokanopettajalle ensimmäisenä poissaolopäivänä. Jollei ilmoitusta ole tehty, tulee luokanopettajan selvittää poissaolon syy mahdollisimman pian, viimeistään klo 12 mennessä. Poissaolot kirjataan päivittäin sähköiseen Wilma-järjestelmään.

POISSAOLOKÄYTÄNTÖ

Oppilas sairastuu

- Oppilaan huoltaja ilmoittaa poissaolosta 1. päivän aikana mahdollisimman pian
- Jos ilmoitusta ei tule, opettaja on päivän aikana kotiin yhteydessä, viimeistään klo 12
- Oppilas tai hänen huoltajansa selvittää läksyt luokkakavereilta tai opettajalta
- Oppilas huolehtii sairauden aikana koulutehtävistä mahdollisuuksien mukaan
- Sairauden jälkeen oppilas selvittää yhdessä opettajan kanssa aukot oppimisessa

- Tukiopetusta tarvittaessa

Lukukauden aikana 30 h yksittäisiä poissaoloja, joille ei löydy selkeää syytä tai pitkittynyt sairaus (yli 5 päivää)

- Luokanopettaja ottaa yhteyttä kotiin ja ohjaa terveydenhuollon palveluihin

Poissaolot jatkuvat

- Luokanopettaja ottaa yhteyden kotiin ja kokoaa monialaisen asiantuntijaryhmän
- asiantuntijaryhmässä arvioidaan tilanne ja sovitaan toimenpiteistä.
- Jos poissaoloille ei löydy todistettua terveystyötä, toimitaan kuten luvattomien poissaolojen kanssa

Luvattomat poissaolot

- Oppilaan huoltaja ilmoittaa poissaolosta 1. päivän aikana mahdollisimman pian
- Jos ilmoitusta ei tule, luokanopettaja on päivän aikana kotiin yhteydessä mahdollisimman pian, viimeistään klo 12
- Jos kyseessä on aiheeton poissaolo, opettaja sopii luvattomien poissaolojen korvaamisesta oppilaan ja huoltajan kanssa
- Korvaamisia seurataan

Luvattomat poissaolot jatkuvat puuttumisesta ja tuntien korvaamisista huolimatta

- Opettaja ottaa yhteyttä kotiin uudelleen ja kokoaa monialaisen asiantuntijaryhmän
- asiantuntijaryhmässä sovitaan toimenpiteistä ja vastuuhenkilöistä
- Toimenpiteitä seurataan ja tehdään yhteistyötä kodin ja tarvittaessa muiden tahojen kanssa

Luvattomat poissaolot jatkuvat

- Opettaja ottaa yhteyttä kotiin uudelleen ja kertoo lastensuojeluilmoituksen tekemisen velvoitteista ja sopii poissaolojen korvaamisesta
- Opettaja / rehtori tekee lastensuojeluilmoituksen sosiaalityöntekijälle, jos oppilaalla on yli 30 tuntia luvattomia poissaoloja
- Sovitaan yhteinen selvityksen aloittamistapaaminen koululle ja kartoitetaan yhteiseen tapaa-misen mukaan kutsuttavat tahot oppilaan ja vanhempien lisäksi
- Aloitustapaamisessa tehdään suunnitelma sekä sovitaan työnjaosta ja yhteisen seuranta-tapaamisen ajankohdasta

Jos luvattomat poissaolot jatkuvat, tehdään ilmoitus sivistysjohtajalle. Opetuksen järjestäjä on yhteydessä huoltajaan ja tarvittaessa tekee ilmoituksen poliisille.

Liite 3: Hämeenkyrön koulujen ohjeistus poissaolojen ehkäisemiseen, seuraamiseen ja poissaoloista ilmoittamiseen

2.7 Tapaturmien ehkäiseminen sekä ensiavun järjestäminen ja hoitoonohjaus

Tapaturmien ehkäisy kuuluu osaksi kokonaisvaltaista turvallisuuden edistämistä koulussa. Turvallisuussuunnittelun tulee pohjautua aina koulukohtaisten uhkatekijöiden selvittämiseen, jota edistetään jatkuvalla koulu- ja koulumatkatapaturmien seurannalla. Yhteisten sääntöjen kuten koulun järjestys- sääntöjen laatiminen ja noudattaminen ennalta ehkäisee tapaturmia. Koulun fyysisen toimintaympäristön turvallisuudesta huolehditaan.

Opetushenkilöstön vastuulla on toteuttaa opetussuunnitelman perusteiden mukaista opetusta tapaturmista ja turvallisuudesta. Koulu yhteisöllä on yhtenäiset toimintatavat eri oppimisympäristöissä tapahtuvaa opetusta ja välitunteja varten. Eri oppiaineiden opetukseen laadittuja turvallisuusohjeita noudatetaan. Lisäksi johdon tulee huolehtia, että koulussa on riittävästi ensiapukoulutettuja, jotta toiminta hätätilanteessa on mahdollisimman tehokasta ja loukkaantunut henkilö saadaan mahdollisimman nopeasti hoitoon. Mikäli mahdollista, ohjataan loukkaantunut henkilö kouluterveydenhoitajan tai koululääkärin hoitoon. Loukkaantuneen oppilaan huoltajaan ollaan yhteydessä. Jos tarvitaan kuljetusta terveystakeskukseen eikä huoltaja pysty sitä järjestämään, se järjestetään koulun toimesta.

Suunnitelmallinen koulutapaturmien seuranta tuottaa tietoa suoraan kouluissa tehtävän ennaltaehkäisytyön tueksi. Opettajien ja muun koulun henkilökunnan ensiaputaitoja ja näiden valmiuksien ylläpitämistä edistetään säännöllisellä koulutuksella, esim. hätäensiapukoulutus ja alkusammutuskoulutus.

Koulutapaturmilla tarkoitetaan oppilaalle koulumatkalla (matka kotoa kouluun ja koulusta suoraan kotiin), koulussa, muualla koulutuntien aikana koulutyötä suorittaessa tai koulun järjestämissä opettajan valvomissa tilaisuuksissa sattunutta tapaturmaa. Kouluilla järjestetään myös eri järjestöjen toimintaa, joissa sattuneet tapaturmat eivät ole koulutapaturmia.

2.8 Tupakkatuotteiden, alkoholin ja muiden päihteiden käytön ehkäiseminen ja käyttöön puuttuminen

Koulun tavoitteena on ohjata oppilaita terveellisen elämäntavan piiriin. Tupakoinnin, alkoholin ja päihteiden käyttöön liittyviä terveydellisiä ja muita haittatekijöitä käydään läpi oppilaan kouluaikana ikäkauden huomioon ottaen usean eri oppiaineen puitteissa. Koulu voi myös pyytää ulkopuolisia asiantuntijoita puhumaan oppilaille tupakan- ja päihteidenkäytön haitoista. Kouluterveydenhuollossa päihteiden kartoittaminen kuuluu osana oppilaan terveystarkastuksiin ja terveystapaamisiin.

Opettaja seuraa oppilaidensa terveyttä jatkuvasti. Seuranta tapahtuu yhteistyössä huoltajien ja monialaisen asiantuntijaverkoston kanssa. Mielenterveyteen tai päihteisiin liittyvän huolen havaittuaan opettaja kutsuu oppilaan huoltajat ja tarpeellisen asiantuntijajoukon keskustelemaan toimenpiteistä. Myös oppilaan itsensä kuuleminen on tärkeää. Tavoitteena on varhainen puuttuminen ja kasvavan huolen ennalta ehkäiseminen.

2.9 Koulukuljetusten odotusaikoja ja turvallisuutta koskevat ohjeet

Koulukuljetusten osalta noudatetaan Hämeenkyrön kunnan esi- ja perusopetuksen koululaiskuljetuksia koskevat periaatteet –asiakirjaa (Sivistyslautakunta 22.1.2020, 6 §).

Asiakirja sisältää ne periaatteet, joiden mukaan oppilaille myönnetään Hämeenkyrön kunnan kustantama koululaiskuljetus, kerrotaan kuljetusten järjestämisestä sekä annetaan ohjeita kuljetusten aikaiseen käyttäytymiseen ja toimintaan poikkeavien tilanteiden varalle.

Kuljetusperiaatteet löytyvät Turvallisuuskansiossa, Hämeenkyrön kunnan perusopetuksen internet-sivuilta sekä Wilman linkit -osiossa. Koulukuljetusoppilaille ja heidän huoltajilleen tiedotetaan kuljetusohjeet kouluvuoden alkaessa. Koulukuljetusyrittäjien kanssa tehdään säännöllistä yhteistyötä. <http://www.hameenkyro.fi/palvelut/kasvatus-ja-opetus/oppilaskuljetukset/>

2.10 Suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä

Turvallinen kouluympäristö ja huolehtiva koulu yhteisö ennalta ehkäisevät koulussa tai koulumatkalla tapahtuvaa väkivaltaa, kiusaamista ja häirintää. Koulun henkilökunnan yhtenäiset toimintatavat, koulun säännöt, myönteinen ilmapiiri sekä yhteistyö huoltajien ja opiskeluhoollon toimijoiden kanssa mahdollistavat turvallisen oppimisympäristön. Väkivaltaan, kiusaamiseen ja häirintään puututaan aina. Kiusaamiskysely toteutetaan säännöllisesti.

Opettaja tai rehtori ilmoittaa koulussa tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta tai väkivallasta tilanteeseen osallistuneiden huoltajille. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 2013, 13 § ja PoL 2013, 29 §.) Tilanne käsitellään asianosaisten oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa. Oppilaita ja heidän huoltajiaan kuullaan.

Tarkemmat toimintatavat oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä on kuvattu tämän opiskeluhoollon suunnitelman liitteessä 3. Koulun Turvallisuuskansiossa on asiaa selostettu lisää. Toimintatavat päivitetään vuosittain yhteistyössä henkilökunnan, oppilaiden, huoltajien sekä opiskeluhoollon yhteistyötahojen kanssa.

Liite 4: MYK:n kaavio suunnitelmasta kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ehkäisemiseksi ja puuttumiseksi

2.11 Toiminta äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa

huomioiduksi ikätasonsa ja henkilökohtaisten edellytyksensä mukaisesti. Yhteistyötä tehdään tiiviisti, oppilaiden perheiden, opettajien, kuraattorin, psykologin, perheneuvonnan ja sosiaalitoimen kanssa.

Terveystarkastaja työskentelee MYK:lla maanantaisin, tiistaisin ja keskiviikkoisin, jolloin oppilas pääsee terveystarkastajan vastaanotolle ilman ajanvarausta. Tarvittaessa oppilaan vastaanotto voidaan sopia neuvolaan tai terveystarkastaja voi mennä kotikäynnille. Terveystarkastaja on arkisin parhaiten tavoitettavissa puhelimitse tai Wilma-järjestelmän kautta ei-kiireellisissä asioissa.

Määräaikaiset terveystarkastukset 2., 3., ja 6. luokkalaisille sekä laajat terveystarkastukset yhdessä lääkärin kanssa 1. ja 5. luokkalaisille (yläkoulussa 8.luokkalaisille). Terveystarkastaja tapaa jokaisen oppilaan vähintään kerran lukuvuodessa. Terveystarkastukset toteutetaan sovitusti vanhempien ja koulun kanssa joko koululla tai neuvolassa. Vanhemmat voivat varata ajan koululääkärin vastaanotolle terveystarkastajalta.

Hammashuollon tarkastukset tehdään kouluterveydenhuollon asetuksen mukaisesti.

3.2 Kuraattori- ja psykologipalvelut

Psykologit kirjaavat yksilökohtaisen opiskeluhoitotyön säädetysti potilaskertomukseen ja muihin potilasasiakirjoihin. Vastaavasti opiskeluhoitajan kuraattorit kirjaavat asiakastiedot kuraattorin asiakaskertomukseen. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 2013, 20§.)

Yksilökohtainen opiskeluhoito perustuu aina oppilaan sekä tarpeen niin vaatiessa hoitajan suostumukseen. Oppilaan osallisuus, omat toivomukset ja mielipiteet otetaan huomioon häntä koskevissa toimenpiteissä ja ratkaisuihin hänen ikänsä, kehitystasonsa ja muiden henkilökohtaisten edellytystensä mukaisesti. Vuorovaikutus on avointa, kunnioittavaa ja luottamuksellista. Työ järjestetään niin, että oppilas voi kokea tilanteen kiireettömänä ja hän tulee kuulluksi. Opiskeluhoitotyössä noudatetaan tietojen luovuttamista ja salassapitoa koskevia säännöksiä. (Perusopetuksen opetus-suunnitelman perusteiden muutos 2014, 5.4.3.)

Yhteydenotto opiskeluhoitajan psykologi- ja kuraattoripalvelujen saamiseksi

Jos oppilaitoksen tai opiskeluhoitajan työntekijä arvioi, että opiskelijan opiskeluvaikeuksien tai sosiaalisten tai psyykkisten vaikeuksien ehkäisemiseksi taikka poistamiseksi tarvitaan opiskeluhoitajan psykologi- tai kuraattoripalveluja, hänen on otettava viipymättä yhteyttä opiskeluhoitajan psykologiin tai kuraattoriin yhdessä opiskelijan kanssa ja annettava tiedossaan olevat tuen tarpeen arvioimiseksi tarvittavat tiedot.

Jos yhteydenottoa ei ole mahdollista tehdä yhdessä, opiskelijalle on annettava tieto yhteydenotosta ja mahdollisuus keskustella yhteydenottoon liittyvistä syistä säädettyssä määräajassa.

Myös muu, joka ammatillisessa tehtävässään on saanut tietää opiskelijan tuen tarpeesta, voi salassapitosäännösten estämättä ottaa yhteyttä opiskeluhoitajan psykologiin tai kuraattoriin.

Opiskelijan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle on annettava tieto yhteydenotosta. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 2013, 16§.) Alaikäinen voi ottaen huomioon hänen ikänsä, kehitystasonsa ja muut henkilökohtaiset ominaisuutensa sekä asian laatu, painavasta syystä kieltää huoltajaansa tai muuta laillista edustajansa osallistumasta itseään koskevan opiskeluhoitoasian käsittelyyn sekä antamasta itseään koskevia salassa pidettäviä opiskeluhoitoon tietoja huoltajalleen tai muulle lailliselle edustajalleen, jollei se ole selvästi hänen etunsa vastaista. Arvion vajaavaltaisen edun toteutumisesta tekee opiskeluhoitoon kuuluva sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilö.

Huoltajalla ei ole oikeutta kieltää alaikäistä käyttämästä opiskeluhoitoon palveluja. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 2013, 18§.)

3.3 Yksilökohtaisen opiskeluhoitoon järjestäminen sekä muu yhteistyö lapsen ja nuoren kehityksen, hyvinvoinnin ja oppimisen seuraamiseksi ja edistämiseksi sekä yksilöllisen tuen toteuttamiseksi

Aina kun opettajalla tai muulla henkilöstöllä herää huoli yksittäisestä oppilaasta, keskustellaan huolesta oppilaan kanssa sekä otetaan viipymättä yhteys huoltajiin. (Kun kyse on kolmiportaisesta tuesta, ei tarvita kirjallista suostumusta asioiden käsittelyyn.)

Yksilökohtaisen opiskeluhoitoon prosessikuvaus löytyy liitteestä 5 (esiopetus) ja liitteestä 6 (perusopetus). Vaatu-konsultaatio on Vaatu-toimijoiden yhdessä tuottama konsultaatiopalvelu vaatimaan erityiseen tukeen, yksilökonsultaatio tai työryhmäkonsultaatio. Sitä voidaan hyödyntää, kun lähipalveluiden moniammatillisen tuen muodot ovat jo käytössä ja silti lapsen tarve jatkuu. TAYS-alueen VIP-alueellinen yhdyshenkilö 2021 on Mari Luosa. (vip.verkosto.fi)

3.4 Yhteistyö kouluterveydenhuollon laajoissa terveystarkastuksissa

Kouluterveydenhuollon laajoihin terveystarkastuksiin 1., 5. ja 8. luokilla, vanhemmat kutsutaan aina mukaan. Tarkoitus on arvioida koko perheen hyvinvointia. Tarkastusta varten oppilas täyttää terveystarkastuslomakkeen ja vanhemmat terveystarkastuksen esitietolomakkeen. Perheen, koulun ja kouluterveydenhuollon yhteistyötä vahvistetaan yhteisellä arvioinnilla oppilaan selviytymisestä ja hyvinvoinnista koulussa. Laajoissa terveystarkastuksissa huomioidaan kaikki edellä mainitut kyselyt ja niissä esille tulevat asiat käydään läpi oppilaan ja vanhempien kanssa. Oppilaan ja vanhemman suostumuksella annetaan oppilaan hyvinvoinnista kirjallinen palaute opettajalle tarkastuksen jälkeen.

Laajoista terveystarkastuksista tehtävät luokkakohtaiset yhteenvedot tuottavat tietoa yhteisöllisen opiskeluhoitoon käyttöön.

3.5 Oppilaan sairauden vaatiman hoidon, erityisruokavalion tai lääkityksen järjestäminen koulussa

Vanhempien tehtävä on kertoa koulussa lapsen opettajalle ja avustajalle lapsen sairauksista ja niiden hoidosta. Lapsen sairaus saattaa vaatia erityistoimenpiteitä, mutta erityisjärjestelyt on aina sovittava koulussa lapsi- ja perhekohtaisesti yhteisymmärryksessä kodin ja koulun kanssa.

Kun lapsella on vakava tai pitkäaikainen sairaus, on koulussa sovittava hoitoneuvottelu, johon osallistuvat vanhempien sekä opettajan ja avustajan lisäksi kouluterveydenhoitaja ja tarvittaessa koulu-lääkäri tai erikoissairaanhoidosta sairaanhoitaja. Hoitoneuvottelussa tarkastellaan ja selvitetään lapsen selviytymistä koulussa ja hänen mahdollisesti vaatimiaan erityisjärjestelyjä sekä kirjataan hoitoneuvottelun tulos erilliseen sopimukseen.

Kun lapsi aloittaa koulunkäynnin, järjestetään hoitoneuvottelu jo keväällä, jotta tarpeelliset erityisjärjestelyt ehditään suunnitella. Hoitoneuvottelu sovitaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun lapsella on todettu vakava tai pitkäaikainen sairaus, joka vaikuttaa lapsen vointiin koulussa. Hoitoneuvottelua voi ehdottaa myös koulun henkilöstö, kun lapsen voinnissa ja jaksamisessa tapahtuu havaittavia muutoksia.

Jokaisen aikuisen on velvollisuus auttaa parhaan kykynsä mukaan, jos lapselle koulussa tulee hätätilanne kuten epilepsia-kohtaus, insuliinishokki tai vakava allerginen reaktio. Terveystieteiden ammattilaisen tietämystä tai taitoa ei silloin edellytetä.

Erityisruokavaliot

Pysyvistä erityisruokavalioista, kuten keliakiaruokavaliosta ja diabeetikon ruokavaliosta sekä vaikeista ruoka-allergioista, vaaditaan lääkärin tai terveydenhoitajan todistus. Tähän voidaan käyttää sovittua lomaketta, joka löytyy linkistä: <http://www.hameenkyro.fi/palvelut/asuminen-ja-ymparisto/siivous-ja-ruokapalvelut/>. Todistukset erityisruokavaliosta toimitetaan ruokapalveluihin.

Todistus erityisruokavalion tarpeesta -lomake on päivitetty vastaamaan valtakunnallista allergiaohjelmaa, joka korostaa terveyden tukemista. Ohjelman mukaisesti lieviä oireita (ohimenevä suun kutina tai kirvely tai ihon punoitus) aiheuttavia ruoka-aineita ei tule enää hoitaa välttämällä vaan alustamalla ja vähitellen siedättämällä. Näin ollen lievistä allergioista aiheuttavista ruoka-aineista ei enää laadita välttötodistusta.

Uskonnollisista ja eettisistä ruokarajoituksista vanhemmat ilmoittavat myös suoraan ruokapalveluihin. Koululounaalla on kaikille tarjolla myös kasvisvaihtoehto.

3.6 Yhteistyö tehostetun ja erityisen tuen yhteydessä

Tehostetun tuen aloittaminen perustuu pedagogiseen arvioon. Oppilaan opettaja laatii kirjallisen pedagogisen arvion yhdessä huoltajien kanssa konsultoiden opiskeluhoiton moniammatillista

henkilöstöä. Mikäli yleinen tuki ei ole riittävä, aloitetaan tehostettu tuki. Tehostetun tuen pedagogiset tavoitteet ja toimet suunnitellaan oppimissuunnitelmaan yhteistyössä oppilaan, huoltajan ja oppilasta opettavien kanssa.

Mikäli tehostetun tuen antamisesta huolimatta oppilaan kehitys ei etene toivotulla tavalla, aloitetaan pedagogisen selvityksen valmistelu erityisen tuen päätöstä varten. Oppilaan opettajat valmistelevat pedagogisen selvityksen. Pedagoginen selvitys käsitellään moniammatillisessa yhteistyössä opiskeluhoollon ammattihenkilöitä konsultoiden. Opiskeluhooltohenkilö arvioi, tarvitaanko pedagogisten tukitoimien lisäksi myös opiskeluhoollollista tukea tai selvitystä, esim. psykologisia tai lääketieteellisiä tutkimuksia, sosiaalista selvitystä tai koulun ulkopuolisten tukitoimien piiriin ohjaamista. Erityisen tuen pedagogiset tavoitteet ja toimet suunnitellaan HOJKS:iin yhteistyössä oppilaan, huoltajan ja oppilasta opettavien kanssa.

3.7 Yhteistyö sairaalaopetuksen yhteydessä

Mikäli oppilaan opetus järjestetään oman koulun sijasta sairaalaopetuksessa, toteutetaan siirtyminen oppilaan, huoltajan tai muun laillisen edustajan, opetuksen järjestäjän, sairaalaopetusyksikön ja erikoissairaanhoidon moniammatillisessa yhteistyössä. Sairaalaopetus on erikoissairaanhoidon yhteydessä annettavaa perusopetusta avo- ja osasto-oppilaille. TAYS:in alueella sairaalaopetus tapahtuu Koivikkopuiston koulutalossa Q2- ja L-rakennuksissa. Sitä järjestetään osastolla tai AVO-opetusjaksona.

Sairaalaopetuksessa korostuvat kasvatuksen ja opetuksen lisäksi pedagoginen kuntoutus ja kaikkien oppilasta opettavien, kasvattavien tai hoitavien tahojen keskinäinen yhteistyö ja konsultaatio. Sairaalaopetuksessa tuetaan oppilaan koulupolkuja. Nivelvaiheyhteistyö oppilaan oman koulun kanssa korostuu tulo- ja paluuvaiheessa. Oppilaan tukitoimien ja opetuksen järjestämiseksi järjestetään sairaalaopetuksen koordinoimana sekä tulo- että paluuvaiheessa verkostopalaveri, johon kootaan tarvittava, johon kootaan tarvittava opiskeluhoollollinen asiantuntijaryhmä.

Liite 8: Sairaalaopetuksen konsultaatio koulunkäynnin tukena

3.8 Opiskeluhoollon tuki kurinpitörangaistuksen tai opetukseen osallistumisen epäämisen yhteydessä

Opetuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että oppilaalle, jolle on määrätty kurinpitörangaistus tai jolta opetus on evätty jäljellä olevan työpäivän ajaksi, järjestetään tarvittava opiskeluhoolto (PoL 36h §). Luokanopettaja huolehtii tiedonkulusta kodin ja koulun välillä sekä tarvittavin osin kokoaa moniammatillisen opiskeluhooltoryhmän oppilaan tuen saannin varmistamiseksi.

Kurinpito koulussa sekä oppimisen tukeen liittyvät asiat ovat osa opetuksen järjestämistä eivätkä ole osa vapaaehtoista yksilökohtaista opiskeluhoitoa. Opetuksen järjestäjällä on edelleen vahva oikeus saada opetuksen järjestämisen kannalta välttämätön tieto salassapitosäännösten estämättä.

3.9 Asiantuntijaryhmän kokoaminen ja suostumuksen hankkiminen sekä ryhmän yhtenäiset menettelytavat yksittäistä oppilasta koskevan asian käsittelyssä

Mahnalan Ympäristökoulussa monialaisen asiantuntijaryhmän (MAR) kutsuu koolle se opetushenkilö tai opiskeluhoitoon edustaja, jolle se työtehtävien perusteella kuuluu. Ryhmä kootaan oppilaan tuen tarpeen selvittämiseksi ja opiskeluhoitoon palvelujen järjestämiseksi. Ryhmän koollekutsuminen perustuu aina oppilaan tai huoltajan yksilöityyn kirjalliseen suostumukseen. Koulun jokaisella opettajalla sekä opiskeluhoitoon edustajalla on velvoite tehdä aloite ryhmän perustamiseksi. Ryhmän monialainen kokoonpano perustuu tapauskohtaiseen harkintaan ja käsiteltävään asiaan. Ryhmä nimeää keskuudestaan vastuuhenkilön. Vastuuhenkilö tiedottaa opetuksen järjestämiseen liittyvät asiat ja sovitut järjestelyt tarvittaville henkilöille, esimerkiksi rehtorille.

Yksilökohtaisen opiskeluhoitoon prosessikuvaus löytyy liitteestä 6 (esiopetus) ja liitteestä 7 (perusopetus).

Liite 6: Yksittäistä lasta koskevan asian käsittely asiantuntijaryhmässä (esiopetus)

Liite 7: Yksittäistä lasta koskevan asian käsittely asiantuntijaryhmässä (perusopetus)

3.10 Opiskeluhoitokertomusten laatiminen ja säilytys

Monialainen asiantuntijaryhmä keskuudestaan nimeää vastuuhenkilön, joka toimii opiskeluhoitokertomuksen laatijana (Liite 4). Yksilökohtaisen opiskeluhoitoon toteutukseen osallistuvat henkilöt eivät saa antaa sivullisille tietoonsa saamia salassapidettäviä tietoja, ellei siihen ole asianomaisen henkilön kirjallista, yksilöityä suostumusta taikka tiedon luovuttamiseen oikeuttavaa lain säännöstä.

Opiskeluhoitokertomukseen tallennetut tiedot, jotka koskevat yksittäistä oppilasta tai muuta yksityistä henkilöä, ovat salassa pidettäviä. Opiskeluhoitokertomus säilytetään Mahnalan Ympäristökoulun arkistossa tai se on kirjattu Wilma-järjestelmään.

Tiedot, jotka ovat välttämättömiä yksilöllisen opiskeluhoitoon järjestämiseksi, on luovutettava opiskeluhoitoon järjestämiseen tai toteuttamiseen osallistuville henkilöille sekä viranomaisille salassapitovelvollisuuden estämättä. Jos sivulliselle annetaan opiskeluhoitokertomukseen sisältyviä tietoja,

asiakirjaan on lisäksi merkittävä mitä tietoja, kenelle ja millä perusteella tietoja on luovutettu. Tästä vastaa nimetty rekisterin pitäjä.

Liite 5: Opiskeluhoitokertomus

3.11 Yhteistyö koulun ulkopuolisten palvelujen ja yhteistyökumppaneiden kanssa kuten nuorisotoimi, lastensuojelu, erikoissairaanhoido ja poliisi

Keskeistä koulun ulkopuolisten toimijoiden, kuten esimerkiksi nuorisopalvelujen, lastensuojelun, erikoissairaanhoidon ja poliisin kanssa toteutettavassa yhteistyössä on varmistaa oppilaan kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin tukeminen. Oppilaalla, huoltajilla ja jokaisella oppilasta tukevalla taholla on selkeä kuva siitä, miten ja kenen kanssa oppilaan asioita edistetään. Toimivan yhteistyön lähtökohdaksi on oppilaan, perheen ja toimijoiden keskinäinen arvostus. Vuorovaikutus on avointa, kunnioittavaa ja luottamuksellista. Yksittäistä oppilasta koskevassa opiskeluhoitotyössä noudatetaan tietojen luovuttamista ja salassapitoa koskevia säännöksiä.

Oppilaan kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin tukemisen kannalta on tärkeää jakaa tietoa huoltajien ja niiden toimijoiden kanssa, jotka tukevat oppilaan kasvua, kehitystä ja oppimista. Mikäli oppilasta tuetaan koulun ulkopuolisten toimijoiden taholta, yhteistyön ja tiedon jakamisessa on hyvä hyödyntää mm. verkostotapaamisia kokonaistilanteen kartoittamiseksi. Tarkoituksena on koota oppilaan tukemisen kannalta keskeiset toimijat yhteen. Näin voidaan välttää mm. päällekkäisiä tukitoimia ja suunnitella oppilaan kannalta tarkoituksenmukaisimmat toimet hänen tukemisekseen. Keskeistä on sopia yhdessä työnjaosta jatkotoimenpiteiden suhteen sekä seuraava tapaaminen seurannan varmistamiseksi. Verkostotapaamisten koollekutsumisen työnjaosta sovitaan koulun oppilaan asioissa kootun monialaisen asiantuntijaryhmän kesken.

Opettajalla on ammattinsa johdosta velvollisuus tehdä lastensuojeluilmoitus viipymättä ja salassapitosäännösten estämättä, jos hän on tehtävässään saanut tietää lapsesta, jonka hoidon ja huolenpidon tarve, kehitystä vaarantavat olosuhteet tai oma käyttäytyminen edellyttää lastensuojelun tarpeen selvittämistä. Mikäli epäilynä on lapsen kohdistunut seksuaali- ja/tai pahoinpitelyrikos, kaikilla ilmoitusvelvollisilla henkilöillä on velvollisuus tehdä salassapitosäännösten estämättä ja viipymättä ilmoitus sekä poliisille että lastensuojeluun. Opettaja tekee lastensuojeluilmoituksen aina omalla nimellään. Hämeenkyrön kunnan sivuilta löytyy myös lomake, jota voi ilmoituksen tekemisessä käyttää. Sosiaalityöntekijöitä voi myös aina konsultoida nimettömänä. Ennen ilmoituksen tekemistä kannattaa keskustella vanhempien, ja lapsen iästä riippuen myös lapsen itsensä kanssa.

Poliisin kanssa yhteistyö näkyy erityisesti koulupoliisitoiminnassa. Koulupoliisi tekee koulutus- ja valistustyötä kouluissa. Koulupoliisijärjestelmän tarkoituksena on lisätä koulujen ja poliisin välistä yhteistyötä. Valvonta- ja järjestystehtävien lisäksi poliisi voi esimerkiksi opettaa liikenne- ja laillisuusasioita sekä olla tarvittaessa mukana opiskeluhoitotyöryhmässä ja vanhempainilloissa.

Koulu tekee yhteistyötä poliisin kanssa myös koulun turvallisuussuunnittelussa ja henkilökunnan turvallisuuskoulutuksessa sekä tarpeen mukaisesti tilanteissa, joissa oppilaan turvallisuus on vaarantunut.

3.12 Kotiopetus

Suomessa vakinaisesti asuvat lapset ovat perusopetuslain (628/1998) mukaan oppivelvollisia. Oppivelvollisuuden voi suorittaa joko osallistumalla perusopetukseen tai hankkimalla muulla tavoin perusopetuksen oppimäärän mukaiset tiedot.

Oppivelvollisuuden voi Suomessa suorittaa opiskelemalla kotona. Tämä ei edellytä lupaa viranomaisilta. Kunnalla ei ole velvollisuutta järjestää opetusta huoltajan päätöksellä muualla kuin koulussa opiskelevalle oppivelvolliselle. Huoltaja on vastuussa siitä, että oppivelvollisuus tulee suoritetuksi. Perusopetuslain mukaan oppivelvollisen asuinkunnan tulee valvoa oppivelvollisen edistymistä siinä tapauksessa, että tämä ei osallistu opetukseen. Lainsäädäntö ei sisällä määräyksiä valvonnan käytännön järjestelyistä, vaan niistä päätetään kunnissa.

3.13 Erikoissairaanhoidossa olevan oppilaan opetus

Oppilaalle annetaan opetusta, jolla on oppimista ja koulunkäyntiä ylläpitävä sekä oppilaan hoitotavoitteita tukeva kokonaiskuntoutuksellinen tavoite. Erikoissairaanhoidossa olevan oppilaan opetus järjestetään ensisijaisesti oppilaan omassa koulussa, johon oppilas on otettu. Sairaalan sijaintikunta on velvollinen järjestämään sairaalassa potilaana olevalle oppilaalle opetusta siinä määrin kuin se hänen terveytensä huomioon ottaen on mahdollista.

Hoidosta vastaavan sairaalan sijaintikunta ja oppilaan opetuksen järjestäjä sekä oppilaan kotikunta sopivat opetuksen järjestämisestä kuultuaan ensin oppilasta, huoltajia, opetuksen järjestäjää sekä opiskeluhuollon vastaavia henkilöitä. Siirtymisen kannalta välttämätön tuki opetuksen järjestämiseksi tulee sopia ja järjestää yhteistyössä opetuksen järjestäjän sekä hoidosta vastaavan sairaalan kanssa. (Perusopetuslaki 4 a §)

4. Opiskeluhuollon yhteistyön järjestäminen oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa

Opiskeluhuoltoa toteutetaan yhteistyössä oppilaiden ja huoltajien kanssa.

4.1 Oppilaan ja huoltajan osallisuus yhteisöllisen ja yksilökohtaisen opiskeluhoollon suunnittelussa, toteuttamisessa ja arvioinnissa

Yhteisöllistä opiskeluhoollotyötä suunnitellaan ja arvioidaan yhteistyössä oppilaiden ja huoltajien kanssa. Oppilaskunnan edustajat osallistuvat opiskeluhoollosuunnitelman laatimiseen ja arvioimiseen. Oppilaskunnalta kerätään tietoa ja mielipiteitä mm. kyselyjen avulla sekä keskustelemalla oppilaskunnan edustajien kanssa. Oppilaskunnan vastuuopettaja edustaa oppilaskuntaa Mahnalan Ympäristökoulun yhteisöllisen opiskeluhoolloryhmän kokouksissa. Mahdollisuuksien mukaan myös oppilasjäseniä kutsutaan kokoontumisiin.

Huoltajat osallistuvat yhteisöllisen opiskeluhoollon suunnitteluun ja opiskeluhoollosuunnitelman laatimiseen ja arvioimiseen. Vanhemmilta kerätään tietoa ja mielipiteitä luokkien ja kouluyhteisön toiminnasta vanhempainilloissa, vanhempainyhdistys Mahla ry:n kokouksissa, vanhempienvarteissa ja kyselyiden avulla.

Yksilökohtaisen opiskeluhoollotyön suunnittelu tapahtuu aina yhdessä huoltajan ja oppilaan kanssa perustuen kirjalliseen suostumukseen.

4.2 Yhteisöllisen ja yksilökohtaisen opiskeluhoollon periaatteista ja menettelytavoista tiedottaminen oppilaille, huoltajille ja yhteistyötahoille

Oppilaille ja heidän huoltajilleen annetaan tieto käytettävissä olevasta opiskeluhoollosta ja heitä ohjataan hakemaan tarvitsemiaan opiskeluhoollon palveluja (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 11 §). Oppilaan ja huoltajan osallisuus opiskeluhoollossa, suunnitelmallinen yhteistyö ja opiskeluhoollosta tiedottaminen lisää opiskeluhoollon tuntemusta ja edesauttaa palveluihin hakeutumista. Eri ammattiryhmiin kuuluvien työntekijöiden keskinäinen konsultaatio on tärkeä työmenetelmä opiskeluhoollossa.

Koulu sekä kouluterveydenhoitaja, koulupsykologi ja koulukuraattori tiedottavat opiskeluhoollon käytännöistä ja opiskeluhoollopalveluihin hakeutumisen periaatteista ensisijaisesti sähköisesti (Wilma) sekä tarvittaessa kirjallisilla ilmoituksilla ja tiedotteilla. Lisäksi vanhempia voidaan tiedottaa opiskeluhoollon palveluista ja prosesseista mm. vanhempainilloissa tai –varteissa sekä arviointikeskusteluissa. Luokanopettajat huolehtivat luokkakohtaisesta tiedottamisesta.

Koulun opiskeluhoollto huolehtii oppilaan kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista. Myös aamu- ja ilta-päivätoiminta (APIP) on luonteva osa koulun toimintaa. APIP-toiminnan ohjaaja voi huoltajan suostumuksella osallistua tarpeen mukaan lasta koskeviin neuvotteluihin.

Laadukas opiskeluhoollto perustuu sujuvaan yhteistyöhön ja tiedonkulkuun kodin, koulun sekä muiden yhteistyötahojen välillä.

5. Opiskeluhooltosuunnitelman toteuttaminen ja seuraaminen

Opetuksen järjestäjä seuraa koulun opiskeluhooltosuunnitelman toteutumista (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 13 §).

Opiskeluhooltosuunnitelmassa kuvataan toimenpiteet suunnitelman toteuttamiseksi ja seuraamiseksi. Opiskeluhooltosuunnitelman toteuttaminen ja seuraaminen on osa opetuksen järjestäjän omavalvontaa koskevaa tehtävää. Opetuksen järjestäjä vastaa yhteistyössä opetustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen opiskeluhoitopalveluista vastuussa olevien viranomaisten kanssa opiskeluhoollon kokonaisuuden omavalvonnan toteutumisesta.

Hämeenkyröllä ja Ikaalisilla on yhteinen opiskeluhoollon ohjausryhmä, joka vastaa opetuksen järjestäjäkohtaisen oppilas- ja opiskeluhoollon yhteisestä suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista. (voimassa 1.5.2021)

Hämeenkyrön Mahnalan Ympäristökoulun koulukohtainen opiskeluhoitoryhmä vastaa koulukohtaisen opiskeluhooltosuunnitelman toteuttamisen seuraamisesta ja arvioinnista. Seurannan sekä oppilailta ja huoltajilta kerättyjen kyselytietojen perusteella opiskeluhoitoryhmä arvioi ja kehittää koulun opiskeluhoittoa ja tiedottaa keskeisistä tuloksista ja toimenpiteistä oppilaita, huoltajia ja tarvittavia yhteistyötahoja.

Mahnalan Ympäristökoulun koulukohtainen opiskeluhooltosuunnitelma tarkistetaan opiskeluhoitoryhmän toimesta vuosittain.

Mahnalan Ympäristökoulun koulukohtaisen opiskeluhooltosuunnitelman liitteet löytyvät koulun kansliasta kansioista opiskeluhoito.

LIITTEET:

- 1 MYK:n järjestyssäännöt
- 2 MYK:n kestävän kehityksen ohjeistus (Oppilaskunta/Vihreä lippu – raati)
- 3 Hämeenkyrön koulujen ohjeistus poissaolojen ehkäisemiseen, seuraamiseen ja poissaoloista ilmoittamiseen

4 MYK:n kaavio suunnitelmasta kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ehkäisemiseksi ja puuttumiseksi

5 Yksittäistä lasta koskevan asian käsittely asiantuntijaryhmässä (esiopetus)

6 Yksittäistä lasta koskevan asian käsittely asiantuntijaryhmässä (perusopetus)

7 Sairaalaopetuksen konsultaatio koulunkäynnin tukena